

La darrera enfermetat de Napoleó

Pel Dr. H. LARROC (1)

El 7 de juliol del 1824 «Le Moniteur» publicava la sensacional nova: «Bonaparte ha mort el dia 5 de maig d'una malaltia que el tenia allitat des de feia 40 dies.» Els rumors que abans d'aquesta data havien circulat no havien estat creguts; es sospitava que eren propagats pel Govern de Lluís XVIII, a fi d'ofegar tota esperança dels seus partidaris. I tal era la incredulitat de les gents, que encara després de la mort del cors, es trobaven camperols que afirmaven convençuts que Napoleó no havia mort.

Poc després d'haver-se confirmat la nova dels periodics, s'anaren coneguent els detalls dels darrers moments de l'Emperador. La malaltia que havia causat el fatal desenllaç havia estat, segons comunicaven les fonts oficials, un càncer a l'estomac, de la qual malaltia havien també mort el

pare de Napoleó i la seva germana Elissa. No obstant, passats els anys, aquesta opinió ha sofert una revisió, en vista de certs detalls comunicats en els informes dels metges d'aquella època i analitzats després críticament en els nostres dies per historiadors mèdics que s'han dedicat a l'estudi d'aquest tema.

A la seva arribada a Santa Elena, Napoleó, que llavors gaudia d'una salut passable, procurà habituar-se al nou clima i gènere de vida que li imposaven els colligats. Molt dur era per al cabdill cors avesar-se a la vida sedentària i al clima humit i càlid de l'illa. L'home que havia recorregut tota l'Europa a cavall, que havia viscut 200 batalles i que reorganitzà França, es veia condemnat a la inaccio forçosa en condicions d'existència que, no solament per a ell, sinó també pels fidels companys d'armes que l'havien acompanyat a l'exili i pels 2.500 homes de la guarnició anglesa, constituïa un lent suplici. D'aquests soldats, la meitat passava la seva vida a l'hospital, víctimes de les malalties del fetge i del paludisme, les dues endèmies que regnaven a Santa Elena.

Poc temps dura, però, l'aparent salut de Bonaparte; ja després d'un

HIGIA

(1) Text i il·lustracions facilitats per «Actas Ciba»